

《UNESCO Sè-kài Bùn-huà To-iūⁿ-sìng Suan-giân》

UNESCO 2001nî 11 guéh tshe 2 tē 20 tshù tsuân-thé huē-gī kun-ki tē Si úi-uân-huē pò-kò thong-kuè ê kuat-gī

Tāi-huē

Tāi-huē ūi-tiòh tiōng-sī uân-tsuân sít-hiān 《Sè-kài Jîn-kuân Suan-giân》 kap it-kiú-liòk-liòk nî iú-kuan Kong-bîn-kuân kap Chìng-tī-kuân, í-kíp iú-kuan King-tsè Siā-huē kah Bùn-huà-kuân ê nng-hāng kok-tsè kong-iok kap kî-tha pī phóo-phiàn jîn-tōng ê huat-lùt bûn-kiāⁿ tiong sóo suan-pò e Jîn-kuân kap Ki-pún-Chū-iū.

Lán khuàⁿ UNESCO 《Choo-tsit-huat》 sū-giân tiong sóo khak-jîn “…… bûn-huà tsi kóng-huān thuân-pò e í-kíp ūi-tiòh Chìng-gī, Chū-iū kap Hô-pîng sóo tsuè kàu-iók, sī ūi-hō Jîn-lūi Chun-giâm put-khó-khuat-siáu ê tsok-ūi, iā-sī tsít-kiāⁿ pit-su muá-tsiok ták-kok hōo-tsōo kah hōo-siōng kuan-sim ê tsing-sîn lái sít-tsiān ê sîn-sìng gī-bū.

Lán kok khuàⁿ, 《Choo-tsit-huat》 Tē it tiâu tiá-piát kui-ting UNESCO ê tsong-tsí tsi, it tsiū-sī “Tìng-lip pit-iàu kok-tsè hiáp-tīng, í lī-ik lán ūn-iōng bûn-jī tōo-tshiāng lái tshiok-tsin su-sióng tsi tsū-iū liú-thuân.” Chham-tsiàu UNESCO sóo pan-pò kok-tsè bûn-kiāⁿ tiong(1), iú-kuân Bùn-huà To-iūⁿ-sìng hām Bùn-huà-kuân-lī hīng-sú ê ták-hāng tiâu-khuán. Lāi-bīn tiōng-sin ìng-kai ká bûn-huà khuàⁿ-tsuè sī bóo tsit ê siā-huē hik-sī bóo tsit ê siā-huē kûn-thé tik-iú ê tsing-sîn, bût-tsit, tì-lik kah kám-tsīng hong-bīn bô-kāng tik-tiám ê tsóng-háp. Tū-khi gē-sút, bûn-hák kap sing-uáh hong-sik tsi guā, kok pau-kuáh kiōng-tshù ê hong-sik, kè-tát thé-hē, thuân-thóng kap sìn-gióng(2).

Kíng-kak tiòh bûn-huà sī lán tong-tāi kuan-hē tiat-sing, siā-huē gīng-tsū-lik kap í tì-sik ūi ki-tshóo ê kīng-tsè huat-tián sóo ín-khí ê piān-lūn tiong-sim tiám. Guán mā khak-jîn tī hōo-siong sìn-jīm kap lí-kái ê khi-hun tiong, tui-tiōng Bùn-huà To-iūⁿ, khuan-iōng, tui-tām, kap háp-tsok, tse sī kok-tsè hô-pîng kap an-tsuân tsuè-ko pó-tsióng tsi it.

Ng-bāng lán ē-sái tī khak-jîn Bùn-huà To-iūⁿ-sìng, jîn-sik tiòh jîn-lūi it-thé, kap bûn-huà kan kau-liú huat-tián ê ki-tshóo siong kiàn-lip khah-khuah ê thuan-kiat, koh Kòo-lū tiòh su-jjân in-ūi sin-ê tsu-sìn kap thuân-pò kī-sút ê khuài-sok huat-tián tsōo-ik tiòh Chuân-kiū-huà ê tsìn-hīng, tse tui Bùn-huà To-iūⁿ-sìng piáu-hiān tsuè tsit-hāng thiau-tsián, m̄-ku tse mā tshòng-tsō liáu sin-ê bûn-huà kap bûn-bīng kan tui-tām ê khuân-kíng.

Guán thé-jîn UNESCO tī Uⁿ hē-thóng tiong, taⁿ-hū tiòh pó-hōo í-kíp tshiok-tsin hong-hù to-tshái ê Bùn-huà To-iūⁿ-sìng tsi tiat-sú tsit-tsik, Guán suan-pò ē-bīn guân-tsik, pīng-tshiáⁿ thong-kuè ī-hā Suan-giân:

Tiát-sing, To-iūⁿ-sing kap To-guân-Chú-gī

Tē it tiâu --Bûn-huà To-iūⁿ-sing:Jîn-lūi kiong-tông kè-sing ê tsu-sán

Bûn-huà tí bô-siàng ê sî-kan, bô-kâng ê sóo-tsāi hián-hián put-tông ê hîng-sik. Chit êBûn-huà To-iūⁿ-sing kû-thè piáu-hián tī jîn-lūi tiong tak kûn-thé kap tak siā-huē sóo thîng-hián tak-iūⁿ ê tiát-sû-sing, To-guân tsi tiong. Bûn-huà To-iūⁿ-sing tsoh-ûi kau-liû 、 tshòng-sin hām tshòng-tsok ê guân-thâu, tui jîn-lūi, tiòh tshiūⁿ sing-bút ê To-iūⁿ-sing tui tsū-jîan sing-thāi kâng-khuán pit-iàu. Nā tsiàu tsit-khuán ê gán-kong lâi-kóng, Bûn-huà To-iūⁿ-sing sī tsuân jîn-lūi kong-ke kè-sing ê tsu-sán, ūi-tiòh lán tong-tāi jîn-lūi kap bī-lāi tāi-tāi ē lī-ik, lán ìng-kai ài jîn-sik kap khíng-tīng tsit-khuán ê ì-gī.

Tē jī tiâu—ùìBûn-huà To-iūⁿ-sing kàu Bûn-huà To-guân Chú-gī

Tī hián-kim lú-lâi-lú-kuân ê To-iūⁿ-huà ê siā-huē tiong, lāng hām lāng kap kûn-thé tsi-kan hô-bòk hōo-tông pit-su khak-pó, kī-tiong pau-kuah To-guân, bô-kâng kap thōng-thāi ê tak-tsióng bûn-huà tiát-sing í-kip tau-tīn sing-uah ê ì-guân. Sóo-ū ê kong-bîn lóng pau-hâm koh tsham-ú ê tsing-tshik, sī tsing-kiông siā-huē gîng-tsū-lik, bîn-kan siā-thuân uah-lik kap ūi-hōo hô-pîng khó-khò ê pó-tsióng. Sóo-í, tsit tsióng Bûn-huà To-guân Chú-gī thê-kiong Bûn-huà To-iūⁿ-sing sit-tse ê tsing-tshik piáu-tát. Bûn-huà To-guân Chú-gī kap Bîn-tsu tsè-tō sī bué-sái hun-kuah ê, tse ín-tshua hiòng bûn-huà kau-liû kap hong-sing tshiong-sit kong-tsióng sing-uah ê tshòng-tsō líng-lik.

Tē saⁿ tiâu--Bûn-huà To-iūⁿ-sing sī Huat-tián e in-sòo

Bûn-huà To-iūⁿ-sing hùn-khuah liáu múi-tsit ê lāng ê suán-tik huân-ûi, tse sī huat-tián ê kun-ki tsi it, tse m̄-nā sī kí king-tse ê sîng-tióng, jī-tshíáⁿ koh sī tì-tít hōo-lāng muá-ì ê tì-lik, kám-tsîng, tō-tik kap tsing-sîn sing-tsûn ê hong-huát tshìu-tuāⁿ.

Bûn-huà To-iūⁿ-sing kap Jîn-kâon

Tē sî tiâu—Jîn-kuân--Bûn-huà To-iūⁿ-sing ê pó-tsióng

Pó-uēBûn-huà To-iūⁿ-sing sī tsit ê lûn-lí tō-tik siōng ê tsik-jīm, kap tsun-tiōng lāng ê tsun-giâm buē-sái hun-kuah. Che ún-hâm lāng ài tsun-tiōng ki-pún Jîn-kuân, tiát-piát sī tui hia ê tsió-sòo ê lāng kap thóo-tiok bī-ntsok. Jīm-hô lāng lóng buē-tàng í Bûn-huà To-iūⁿ-singlâi sng-hāi siū-tiòh kok-tse-huat pó-hōo ê Jîn-kuân, hik án-nih lâi hân-tse Jîn-kuân ê huân-ûi.

Tē gōo tiâu-- Bûn-huà-kuân-lī-- Bûn-huà To-iūⁿ-sing ê iú-lī tiâu-kiāⁿ

Bûn-huà kuân-lī sī Jîn-kuân ê tsit ê tsoo-sing pōo-hūn, in sī phóo-sè, put-khó-hun-kuah kap hōo-siong í-tsûn ê. Hing-ōng ê tshòng-tsok-tik To-iūⁿ-sing iàu-kiû uân-tsuân sit-hing 《Sè-kài Jîn-kuân Suan-giân》 Tē jī-tsáp-tshit tiâu kap 《King-tse 、 siā-huē 、 Bûn-huà-kuân-lī kok-tse

kong-i》ōkTe tsáp-saⁿ tiâu kap Tē tsáp-gōo tiâu sókui-tīng ê Bùn-huà-kuân-lī. In-tshú, múi tsit ê láng ìng-kai lóng ē-sái suán-tik i k̄-kī ê gí-giân, tiát-piát sī ìng in ê bú-gí, lái piáu-tát in k̄-kī ê su-sióng, tshòng-tsok kap thuân-pò in ê tsok-phín. Múi tsit ê láng lóng ū kuan tsiap-siu tsun-tiōng kī bñn-huà tiát-sìng ê iu-tsit kàu-iok kap puê-hùn. Múi tsit ê láng lóng ìng-kai ē-sái tsham-ú i sóo suán-tik ê bñn-huà sing-uáh, jī-tshíáⁿ tsiōng-sū in k̄-kī ê bñn-huà sit-tsiān ê uáh-tōng, tsí-iàu tī tsun-tiōng Jīn-kuân kap Ki-pún Chū-iú ê huān-úi tsi lái.

Tē lāk tiâu--Chhiok-tsin bñn-tùi sóo-ū ê láng ê Bùn-huà To-iūⁿ-sìng

Tī pó-tsiōng sú-iōng bñn-jī kap tōo-tshihāng ê tsū-iú liú-thuān siāng-sí, mā ài tsú-i sóo-ū ê bñn-huà lóng ē-tàng piáu-tát pīng thuān-pòo in k̄-kī ê su-sióng. Giān-lūn Chū-iú, múi-thé To-guān Chú-gī, To-gí Chú-gī, Pīng-tíng tshú-īng gē-sút kap kho-ki tì-sik, pau-kuah sòo-ūi hīng-sik, i-kíp sóo-ū bñn-huà lóng ū ki-huē tshú-īng piáu-tát kap thuān-pòo ê hong-huat. I-siōng gōo hāng sī Bùn-huà To-iūⁿ-sìng ê pó-tsiōng.

Bùn-huà To-iūⁿ-sìng kap tshòng-tsok

Tē tshít tiâu--Bùn-huà tsu-sán--tshòng-tsok guān-thāu

Múi hāng tshòng-tsok lóng sī lī-iōng thuān-thóng ê kun-guān, m̄-ku mā su-iàu kap kī-tha ê bñn-huà tsiap-siok tsiah ē-tit huān-īng hong-sīng. In-úi án-nih, ták-tsiōng hīng-sik ê bñn-huà tsu-sán lóng ài pó-tsūn, thē-ko kè-tát, jī t̄i-t̄i thuān-thuàⁿ --lòh-khì, siāng-sí, tshiock-tsin puē-ióng To-iūⁿ-huà ê tshòng-tsō-lik kap kóo-bú kiàn-lip ták bñn-huà tsi-kan tsin-tsiáⁿ ê tui-tām.

Tē pueh tiâu--Bùn-huà bñn-phín kap hòk-bū--put-tōng it-puaⁿ e siōng-phín

Bñn-tùi hiān-kim king-tsè kho-ki ê piàn-huà huat-tián, khai-tshòng liáu tsit ê kóng-khuah ê tsiān-kíng. Ài tiát-piát tsù-i tiòh thē-kiōng tshòng-ì tsok-phín ê To-iūⁿ-sìng, koh ài tsù-i tsok-tsiá hik-sī gē-sút-ka ê tuh-tsok-kuān, hām bñn-huà bñn-phín kap hòk-bū ê tik-sù-sìng. In-úi tse sī tik-sìng, kè-tát-kuan hām ì-gī kuan-liām ê kí-hiōng, buē-sái khuàⁿ-tsuè sī it-puaⁿ ê siōng-phín hik-sī siau-hùi-phín.

Tē káu tiâu--Bùn-huà tsìng-tshik--thui-tōng tshòng-tsok ê tsik-kik in-sòo

Bùn-huà tsìng-tshik pit-su tī khak-pó su-sióng hām tsok-phín tsū-iú liú-thong ê tsōng-hóng hā, lī-iōng hia ê ē-tàng kian-tshī tsāi-tē kàu sè-kài tsúi-tsún ê bñn-huà sán-giáp, tshòng-tsō lī-ik To-iūⁿ-huà bñn-huà bñn-phín kap hòk-bū ê sing-sán kap thuān-pòo ê khuān-kíng tiâu-kiāⁿ. Múi tsit ê kok-ka lóng ìng-kai tsun-siú i ê kok-tsè gī-bū, sóo-í in mā lóng ài tsè-tīng in pún-kok ê bñn-huà tsìng-tshik, jī-tshíáⁿ tshái-tshú in jīn-úi sik-tòng ê hong-huát, tshíūⁿ hīng-tōng siōng ê tsi-tshī hik-sī tsè-tīng siōng-kuan sik-gī ê kui-tsiōng.

Bùn-huà To-iūⁿ-sìng kap kok-tsè thuān-kiat

Tē tsáp tiâu--ka-kiông khuah ê tshòng-tsok hām thuan-pòo lîng-lik

Bîn-tùi bók-tsiân sè-kài siōng bûn-huà bûn-phín kap hók-bū ê liú-thong kap kau-uāⁿ sit-hing ê hiān-siōng, pit-su ài ka-kiông kok-tsè háp-tsok hām thuân-kiat, tse ē-tàng hōo sóo-ū ê kok-ka, iū-kî sī khai-huat-tiong kap tsuán-hing tiong ê kok-ka, khai-siat ū uáh-lik, jī tī i pún-kok hik-sī kok-tsè siōng ū king-tsing lik ê bûn-huà sán-giáp.

Tē tsáp-it tiâu--kiàn-lip tsing-hú, su-pōo-mîng kap bîn-kan siā-thuân tsi-kan ê háp-tsok kuan-hē

Kan-nā khò tshī-tiūⁿ ê lik-liōng buē-tàng pó-tsing, mā buē-tàng thui-sak Bûn-huà To-iūⁿ-sing, jī tsit ê To-iūⁿ-sing sī jîn-lūi huat-tián ê kuan-kián. I-tsiàu tsit ê kuan-tiám, pit-su tîng-suan kap su-pōo-mîng hām bîn-kan siā-thuân háp-tsok tsing-tshik ê ki-pún guân-sí kong-lîng, siong-kuan kong-kiōng tsing-tshik.

Tē tsáp-jī tiâu--UNESCO ê kak-sik

UNESCOkun-kì i pún-sin ê tsit-tsik hām kong-lîng, tùi í-hā sî hāng ū tsik-jīm.

- (a) Chhiok-tsin tak tsing-hú ki-kuan tī kè-ik huat-tián tshik-liok tiong ka-jip pún Suan-giân sóo-liát ê guân-tsik.
- (b) Tam-jīm tsit ê tsham-khó-tiám, tsit ê lūn-tuāⁿ hōo kok-tsè, tak tsing-hú kap Hui-tsing-hú tsoo-tsit, bîn-kan siā-thuân, í-kip su-pōo-mîng tsi-kan, ūi-tiòh béh tsi-tshī Bûn-huà To-iūⁿ-sing sóo tsing-sim tsè-tsok ê khài-liām, bók-phiau hām tsing-tshik, ē-sái lián-kiat ê sóo-tsāi.
- (c) Chhī-siok tsiōng-sū kap pún Suan-giân ū-kuan ê kok tsú-kuán lîng-hik tiong, tshòng-kiàn piau-tsún, thê-ko jîn-sik kap puê-ióng lîng-lik tîng uáh-tāng.
- (d) Ūi tsoo-tsit ê Hing-tōng Kè-ik, tsú-iàu ê tiâu-bók hù-tih pún Suan-giân āu-bîn.

(1) Chia ê kok-tsè bûn-kiāⁿ tsú-iàu ū:

1950 nî 《Florence Agreement》,

1976 nî 《Nairobi Protocol》,

1952 nî 《Universal Copyright Convention》,

1966 nî 《Declaration of Principles on International Cultural Cooperation》,

1970 nî 《Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property》,

1972 nî 《Convention for the Protection of World Cultural and Natural Heritage》,

1978 nî 《UNESCO Declaration on Race and Racial Prejudice》,

1980 nî 《Recommendation concerning the Status of the Artist》,

1989 nî 《Recommendation on Safeguarding Traditional and Popular Culture》.

Che sī kun-ki Sè-kài Bûn-huà Ching-tshik Huē-gī(MOⁿDIACULT, Mexico City, 1982 nî), Sè-kài Bûn-huà kap Huat-tián Ūi-uân-huē 1995 nî)jī-kip Ching-hú kan Bûn-huà Ching-tshik Chhiok-tsin Huat-tián Huē-gī(Stockholm, 1998 nî)tsong-háp

kiat-lūn sóo lóh ê tīng-gī °

Hù-kiāⁿ : Sít-si UNESCO Sè-kài Bùn-huà To-iūⁿ-sìng Suan-giân Hîng-tōng Kè-ik tsú-iàu tiâu-bòk

Huē-uân-kok sîng-lòk tshái-tshú sik-tòng tshok-si, kóng-thuân 《UNESCO Sè-kài Bùn-huà To-iūⁿ-sìng Suan-giân》, koh ùi tshiok-tsìn sít-tsiān í-hā bók-phiau jî háp-tsok:

1. Ka-tshim tui kuan-hē Bùn-huà To-iūⁿ-sìng ūn-tuê ê kok-tsè-sìng piān-lūn, tiát-piát sī tse khan-liân tiòh huat-tián kap tui kok-ka kip í-kip kok-tse-kip ê tsing-tshik tsè-tīng ê tshiong-kik. Chìn-tsit-pōo su-khó in-tshú tsè-tīng kok-tsè-sìng ê huat-lút bûn-kiāⁿ ê khó-lîng-sìng.
2. Chhiok-tsìn ùi-tiòh buéh pó-hōo kap thê-tshìong Bùn-huà To-iūⁿ-sìng tsuè iú-lī ê tīng-gī kok-ka-kip í-kip kok-tse-kip ê guân-tsik, phiau-tsún kap sít-tsiān uáh-tāng, hām jīn-ti thê-sing bôo-sik kap háp-tsok bôo-sik.
3. Tī ùi Bùn-huà To-guân Chú-gī kap lī-ik tàk-tsióng bûn-huà puē-kìng lái ê koh-jīn hīk-sī thuân-thé iōng-jīp kap tsham-ú ê kuan-tiám tsi hā, Chi-tshī tshiok-tsìn tì-sik kap tsuè-ka sít-tsiān uáh-tāng ê kau-liú.
4. Chìn-tsit-pōo jīn-sik kap tīng-tshing Bùn-huà-kuân-lī tsuè-úi uân-tsíng Jīn-kuân tsit pōo-hūn sòo pau-hām ê lái-iōng.
5. Pó-hōo jīn-lūi ê gú-giân ùi-sán, tsi-tshī kóo-bú sú-iōng siōng-tsuē ê gú-giân lái piáu-tát su-sióng, tsin-híng tshòng-tsok í-kip thuân-pòo.
6. Chûn-tiòh tsun-tiōng bú-gí ê thāi-tōo, tih jīm-hô khó-lîng ê sóo-tsāi sóo-ū ê tàk-kip kàu-iók tiōng, thê-tshìong gú-giân To-iūⁿ-huà, kóo-bú àn siōng suè-hàn ê sī tiòh khai-sí hák-sip to-tsióng gú-giân.
7. Thong-kuè kàu-iók puē-ióng tui Bùn-huà To-iūⁿ-sìng ê kiàn-siat-sìng kè-tát ê ì-sik, siāng-sī ùi tse lái kái-siān kàu-hák ê khò-thing kè-ik hām kàu-su ê puē-ióng kàu-iók.
8. Tī pit-iàu ê sī-tsūn, í pó-tsūn kiam uân-tsuân lī-iōng iú-kuan bûn-huà ê thuân-pòo kau-liú kap thuân-sàng tì-sik ê hong-huat, tsiong thuân-thóng ê kàu-hák hong-huat siu-láp jīp kàu-iók kang-tsok pōo-tiâu tiōng.
9. Kóo-bú “Soo-ui thák-sia” koh khak-pó king-kuan e tsing-sik sin e tsu-sin kap thuan-poo kho-ki ki-sut. Che ìng-tong tsuè-úi ka-kiong kau-iok the-kiong hau-lut e kau-iong hak-kho kap kau-hak kang-khu.
10. Chhiok-tsìn sòo-úi sè-kài ê Gú-giân To-iūⁿ-huà, siāng-sī kóo-bú tsuân-kiú phóo-piàn lī-iōng sè-kài bāng-lōo khi tshú-iōng sóo-u kong-khai ê tsu-sin.
11. Kap Uⁿ hē-thóng tiōng, siōng-kuan ê ki-kòo háp-tsok, hiōng sòo-úi keh-lī suan-tsiàn, tsi-tshī pang-tsān huat-tián tiōng kok-ka tshú-iōng sin kho-ki. Iōng pang-tsān in sik-īng tsia ê tsu-sin kho-ki, siāng-sī thê-kiong in pún-tē sán-sing ê bûn-huà sán-phín tsoh sòo-úi thuân-pòo, koh tsōo-tsān in tshú-iōng tsuân sè-kài ū-lōo-īng ê kàu-iók, bûn-huà hām kho-hák tsu-guân.

12. Kóo-bú tī tsuân-kiù mùi-thé kap tsu-sin bāng-lōo tít To-iūⁿ-sìng lâi-iông ê sing-sán tsè-tsok, pó-hōo kap thuân-pòo. Siāng-sí thê-sing kong-kiōng tiān-tâi kap tiān-sī-tâi ki-kòo tui iu-liông phín-tsit ê sī-thiaⁿ sán-phín sing-sán huat-tián ê kak-sik tsok-iōng, kī-tiong iū-kī sī ài tshiok-tsin kiàn-lip háp-tsok ki-tsè lâi thê-sing tsia ê sán-phín ê thuân-sàng.
13. Chè-tīng tsing-tshik kap tshik-liok lâi pó-hōo kiam khai-huat bûn-huà kap tsū-jiân ê tsu-sán, tiát-piát sī káu-sút kap bû-hîng ê bûn-huà tsu-sán, siāng-sí táⁿ-kik bûn-huà siong-phín hik-si hòk-bū ê hui-huat bué-buē.
14. Chun-tiōng kiam pó-hōo thuân-thóng tì-sik, tiát-piát sī thóo-tiok bîn-tsók ê thuân-thóng tì-sik, jīn-sik in tui không-kíng pó-hōo kap tsū-jiân tsu-guân ūn-iōng ê kòng-hiàn, tsi-tshī tshiok-tsin hiān-tâi kho-hák kap tē-hng tì-sik hiáp-lik tsok-iōng.
15. Chi-uân tshòng-tsok jīn-uân, gē-sút-ka, gián-kiù-tsiá, kho-hák-ka kap tì-sik-hūn-tú ê liú-tōng, mā tsi-uân kok-tsè gián-kiù kè-ik kap háp-tsok kuan-hē ê huat-tián. Siāng-sí tsīn-lát pó-hōo thê-sing huat-tián tiong kok-ka kap tsuán-hîng-kī kok-ka ê tshòng-tsō-lîng-lik.
16. Pó-tsing pó-hōo tshòng-tsok ê tuh-tsok-kuân kap siong-kuan kuân-lī, hōo tong-tâi ê tshòng-tsok huat-tián ū lī-ik kap kong-pîng ê siū-kim. Siāng-sí mā tsi-tshī Sè-kài Jīn-kuân Suan-giân tē jī-tsáp-tshit tiâu sóo kui-tīng kong-tsiōng ū tshú-iōng bûn-huà ê kuân-lī.
17. Pang-tsōo huat-tián tiong kok-ka kap tsuán-hîng-ki kok-ka kiàn-lip hik-sī ka-kiōng bûn-huà sán-giáp, jī ūi-tshú kiàn-lip pit-su ê ki-tshóo kiàn-siat kap ki-sút, tsi-tshī kóo-bú ū-uáh-lát ê tsāi-tē tshī-tiūⁿ, siāng-sí thê-kiong tsia ê kok-ka ê bûn-huà sán-phín kàu sè-kài tshī-tiūⁿ kap kok-tsè liú-thong bāng ê tsōo-tsān.
18. Huat-tián thê-tshìong pún Suan-giân lâi sóo tsè-tīng ê guân-tsik siong-kuan ê bûn-huà tsing-tshik, pau-kuah pit-iàu ê uáh-tāng hú-tsōo ki-kòo kap siong-kuan ê kui-tsiōng tsè-tōo. Che kap ták kok lóng ū sit-tsiān in gī-put-iōng-sí ê kok-tsè gī-bū kuan-liām sio kâng it-ti.
19. Khan-ín bîn-kan siā-thuân bit-tshiat tsham-ú tsè-tīng po-hoo kkap thê-tshìong Bûn-huà To-iūⁿ-sìng ê kong-kiōng tsing-tshik.
20. Jīn-ti kóo-bú su-pōo-mîng tī the-tshìong Bûn-huà To-iūⁿ-sìng ê kòng-hiàn, jī ūi tshú kiàn-lip kong-pōo-mîng kap su-pōo-mîng ê tui-tâm khong-kan.

Huē-uân-kok kiàn-gī Chóng-kàn-sū tī sit-si UNESCO ták kè-ik ê-sí, ài khó-lū pún Hîng-tōng Kè-ik tiong thê-tshut ê bók-phiau, siāng-sí thuân-pòo hōo Uⁿ hē-thóng kap kī-thaⁿ iú-kuan ê tsing-hú ki-kuan hām Hui-tsing-hú tsoo-tsit, í ka-kiōng hiáp-tōng hîng-tōng lâi tsōo-tsān tshiok-tsin Bûn-huà To-iūⁿ-sìng.